

Влада је повукла први потез. Пред кључно отварање и тактичко позиционирање које следи у предизборној кампањи, склонила је фигуре које су јој сметале и направила велику рокаду у својим редовима.

То је био најбезболнији међупотез у овој неизвесној партији која ће се ускоро претворити у брзопотезну.

Са друге стране, опозиција најављује мирне демонстрације и блокаду престонице све до испуњења постављених захтева, од којих је најважнији – превремени парламентарни избори.

Свесна је и опозиција да Срби нису Чеси нити Пољаци и да ће тешко дочекати „прашко пролеће“ у Београду или себе претворити у Солидарност.

Србија нема много искуства са ненасилним протестима.

Свесна је и опозиција да Срби нису Чеси нити Пољаци и да ће тешко дочекати „прашко пролеће“ у Београду или себе претворити у Солидарност.

За ових 20 година само су тромесечне шетње зиме 1996–1997. тадашње коалиције Заједно биле ненасилне и делимично успешне.

Али, повод тих демонстрација био је јасан, дефинисан, толико очигледан да је на њега ретко ко могао остати равнодушан – безочна изборна крађа.

Који је повод данашње опозиције?

Економска криза, неспособност Владе, неиздржива корупција, продаја јавних предузећа у бесцење, малигна незапосленост...

Да, мора се признати, то јесу довољни разлози за бунт, па и за пад Владе, али не и у друштву које је обамрло од свих тих системских болести, чије је стање блиско дубокој коми, тако да се чини да је исцрпљен сваки друштвени имунолошки ауто-механизам за самоодбрану, за буђење, за вољу за опоравак.

За парализу система Србије, што опозиција прижељкује, потребан је много већи разлог, јачи повод, варница која би запалила масу незадовољних људи свих социјалних категорија чија би се снага под политичком артикулацијом опозиције скупила на једном месту, у једну тачку, пронашла своје тежиште и полугом народног незадовољства збацила владајућу гарнитуру.

Оно што опозиција покушава јесте опонашање једине успешне опозиционе коалиције, оне која је успела да сруши Милошевића – ДОС.

То јест, они желе провоцирање својеврсног друштвеног Павловљевог рефлекса. Ако створите исте или сличне околности, ако примените исту или сличну драж и одговор експерименталног кунића, у овом случају народа, биће исти.

Прво, треба приказати тренутно стање као репризу краја деведесетих. Често се чује да је данас горе него под Милошевићем, да су плате мање, а цене више, да је стандард нижи...

Наравно, све то је последица деценију дуге власти демократа.

Друго, ту власт треба називати режимом, јер и то у много чему асоцира на прошло време. Режим једне странке, једног човека. Народ мало и кратко памти, то је кунић огромног тела, а ситне, дезорјентисане главе чије ганглије реугују само на јаке и једноставне надражаје.

Мора постојати јасан кривац, а конкретизација проблема, то јест његова кривица као пројекција узрока целокупног незодовољства, јесте услов за успешно анимирање грађања. То отвара могућност нуђења јефтиних обећања и једноставних решења јер је рушилачки капацитет огорчених и раздражених демонстраната велики, а стваралачки потенцијал њихових вођа томе обрнуто сразмеран.

Треће, опозиција мора имати и своје медије. И тај рецепт је прекопиран из деведесетих. Тада радио Б92, данас радио Фокус, тада *Блиц* и *Време*, данас *Правда* и *Печат*.

Четврто, опозиција мора имати подршку невладиних организација. Опет стари рецепт. Тада навијачи („Спаси Србију и уби се, Слободане!“), хапшени, пребијани, забрањивани; данас навијачи („Спаси Србију и уби се, Борисе“), такође хапшени, пребијани, забрањивани. Тада Отпор, данас Образ.

Мора постојати јасан кривац, а конкретизација проблема, то јест његова кривица као пројекција узрока целокупног незодовољства, јесте услов за успешно анимирање грађања.

За некадашњу базу у Будимпешти логистичку, финансијску и моралну подршку побринуће се локална руска амбасада.

Када се сва та четири нивоа маскирања активирају, опозиција очекује исти резултат.

Власт је на време избегла бочни удар за који зна да је потенцијално опаснији од захуктавања напредњачке машине.

Пасивизирала је синдикалне протесте или их бар ставила у стање мировања. Муњевито се договорила са синдикатом полиције, јер зна да би и минимално незадовољство људи који треба да контролишу и каналишу протесте могло да нарасте геометријском прогресијом у тим врућим априлским данима.

Консолидовала је своје редове реконструкцијом и створила привид новог почетка, почетка краја. Дала је себи шансу да добије беле фигуре у последњој партији, да донекле буде у стању да сама ствара околности под којима ће се борити за сваки глас, за сваког бирача.

Она неће учествовати у тој позоришној квазипетооктобарској репризи. Неће организовати контрамитинге, неће активирати оптужницу за ратне злочине Томислава Николића, неће имати своје Горане Матиће ни Иване Марковиће.

Пети фактор који је свакој опозицији потребан да би успела у својим намерама данас је изгубио на значају. Међународна подршка.

Она је и релативно непотребна јер нити је Тадићева власт тако окорела и сурова као Милошевићева, нити Запад верује Николићу у оно за шта он покушава да се представи. Зато ће се опозиција из све снаге трудити да стави до знања да ће лице Србије према споља остати готово исто: прљаво, гладно, изморено, у ожиљцима, али присилно насмејано, осмех стиснутих зуба.

Промене су усмерене према унутра, не према споља, јер да су такве лако би биле онемогућене још на почетку.

Зато и следи до сада најсиромашнија подршка Запада овој влади.

Власт је на време избегла бочни удар за који зна да је потенцијално опаснији од

захуктавања напредњачке машине.Пасивизирала је синдикалне протесте или их бар ставила у стање мировања. Муњевито се договорила са синдикатом полиције, јер зна да би и минимално незадовољство људи који треба да контролишу и каналишу протесте могло да нарасте геометријском прогресијом у тим врућим априлским данима.

Слабост победника ЕУ ће искористити за учинковитост сопствених уцена и сређивања завршних рачуна у своју корист на предстојећим преговорима Београда и Приштине и евентуалног српског тврђења пазара.

Ту деобу плена предосећају и ситнији крокодили у српској политичкој бари.

Зато се и буде сви они гладни инстантне, феудалне, вештачке, политичке моћи чије се питање може интернационализовати – данас муфтија, сутра Рагми Мустафа, прекосутра Иштван Пастор... Свако ће покушати са своје стране да убоде грогираног медведа и узме кашику меда за себе.

Опозиција у свом планирању изоставља дан после. Исувише је закупљена поменути маскирањем и организацијом протеста, заслепљена је каналисањем незадовољства народа према влади да не види да ће те рушевине запаарложити и изјаловити земљу коју треба посејати и пожњети после избора.

Њихова владавина могла би имати следеће фазе: прве године јурење вештица као инерција олује бунта која их је довела на власт; друга година проветравање Србије од дима са још неугашених ломача; трећа суочавање са предизборним очекивањима јер реалност полако гаси победничку еуфоричну анестезију; четврта копање ровова за следећу изборну кампању.

У свом том хаосу који би личио на 2004–2005. готово на средини мандата следи провера – редовни председнички избори. Тежак испит још неуигране, осветничке, уморне власти која је са народним ветром у леђа, можда његовим последњим трзајем и издахом, бачена на пучину са поцепаним једрима и без сидра, на милост и немилост како унутрашњих, тако и спољашњих таласа.

Једино убедљива победа одговара напредњацима и спасава их оваквог сценарија, плебисцитна подршка која би им дала снагу да издрже и промашаје и поразе који су у још првим постизборним месецима готово неминовни.

Власт, пак, са друге стране може себи дати спасоносну инјекцију само са јаким ЛДП-ом, да њене евроинтеграцијске и реформске флоскуле добију на свежини и убедљивости. То би јој смањило простор за калкулације и унутарпартијско мешетарство, значио би консолидацију приоритета, јасноћу пута који је кривудава, трновит, пун раскрсница и зауставних трака.

Јак ЛДП могао би јој донети превагу за нову скупштинску већину, али би и та већина могла врло брзо показати своје центрифугалне особине. Први болни резови би на површину изнели сваку несугласицу и антипатију у тој широкој коалицији, нарочито због њене зависности од партија које ће предводити СПС.

И убедљива победа напредњака и јак ЛДП мало су вероватна могућност.

Шта ће донети април остаје да се види.

Опозиција, а и власт као да су заборавили да се у Србији најчешће значајне ствари догађају у марту.